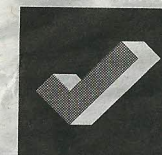

KALEVA 1

VASTUULLISTA

JOURNALISMIA

Syvät metsäojat pilaavat vesistöjä

■ Syvät metsäojat kuljettavat runsaasti kiintoaineita vesistöihin. Kiintoaineet samentavat vettä ja tukkivat lohikaloille tärkeitä sorakoita.

■ Nykyistä matalampi ojitus vähentäisi merkittävästi kiintoainekuormitusta, erikoistutkija Hannu Hökkä Lukesta sanoo.

■ Etenkin yksityisten mailla

suositetaan syviä ojia. Hökän mukaan niille ei ole metsätaloudellista perustetta. Monissa tapauksissa koko ojitus on turhaa.

K1 UUTISET, SIVU 6

6 K1

UUTISET

Toimitus: 08 5377 315, toimitus@kaleva.fi

Kaleva 19.1.2009

Matalampi ojitus vähentää kuormitusta

■ Metsäojien kuljettama kiintoaines samentaa ja mataloittaa vesistöjä.

■ Luken tutkija perää parempaa ojitusuunnittelua.

Mitä syvempi metsäoja, sitä enemmän se kuormittaa valuma-alueen vesistöä. Kuormituksen määrän kasvu johtuu siitä, että syvempien ojien kaivaminen paljastaa matalampaan ojaan verrattuna enemmän maapintaa, joka altistuu veden aiheuttamalle eroosiolle, erikoistutkija **Hannu Hökkä** Luonnonvarakeskus Luken Oulun toimipaikasta kertoo.

- Kun pintavalunta pääsee vaikuttamaan paljastettuun maan pintaan, maa-aines lähtee veden mukana liikkeelle ja kulkeutuu vesistöihin.

Ojituksen aiheuttamat kiintoainepäästöt kuormittavat vesistöjä jopa enemmän kuin vanhojen ojitusalueiden ravinnepäästöt, jotka nekin ovat osoittautuneet arvioitua suuremmiksi.

Kiintoainetta ovat pintaveden mukana vesistöihin kulkeutuva hienojakoinen kivennäismaa-aines sekä eloperäinen aines ja turve. Kiintoaine näkyy veden sameutena.

Kiintoainepäästöjä syntyy maanmuokkauksen tai ojien kaivun yhteydessä.

Sameuden lisäksi kiintoaine laskeutuessaan mataloittaa kohdevesistöä.

- Virtavesissä se tukkii sorakoi-
ta, jotka ovat tärkeitä lohikalojen lisääntymisalueita, Hökkä toteaa.

Kiintoainekuormitusta on pyritty hallitsemaan eri menetelmin, mutta vajavaisin tuloksin. Esimer-

Suosituksissa eroja

TAPIO:

Kun turpeen paksuus alle 30 cm, suositus ojasyvyudeksi 60-90 cm.

Kun turvekerros 30-80 cm, ojan syvyys 70-100 cm.

Kun turvekerros yli 80 cm, ojan syvyys 80-110 cm.

METSÄHALLITUS:

Kun turpeen paksuus alle 30 cm, ojasyvyys 60-70 cm.

Kun turpeen paksuus 30-80 cm, ojasyvyys 70-80 cm.

Kun turpeen paksuus yli 80 cm, ojasyvyys 80-90 cm.

kiksi lietekuoppa on todettu enemminkin kuormituslähteeksi kuin kuormituksen vähentäjäksi. Laskeutusaltaidenkin kyky kerätä hienojakoista kiintoaineista on heikko.

Pintavalutuskenttä olisi tehokas, mutta sitä ei voida aina rakentaa sopivan alueen puuttumisen vuoksi.

Tuoreimpien tutkimusten mukaan runsas puusto voi haihdunnallaan ja latvusten kasvulla pitää kuivatuksen kunnossa, vaikka ojat olisi-
vat huonokuntoisia.

- Näissä tilanteissa ojia ei olisi tarvetta perata, Hökkä sanoo.

Kunnostusala onkin viime vuosina ollut vähenemään päin.

Hökkä ihmettelee sitä, että viime aikoina etenkin yksityisten mailla on alettu kaivaa syvempiä ojia kuin mitä metsänhoitosuositukset edellyttävät.

- Syville ojille ei ole mitään metsätaloudellista perustetta.

Syvät ojat eivät edistä puiden kasvua, mutta lisäävät kuormitusta.

Helpoin ja nopein tapa vähentää kunnostusojituksen vesistökuormitusta on alentaa kaivussyvyttä, Hökkä korostaa.

Metsähallituksen ohjeistus ojien syvyydestä on yksityismaita maltillisempi.

Hökän mukaan kaivamista pitäisi myös suunnitella tarkemmin oja-kohtaisesti. Kunnostamalla vain tukkeutuneet ojat säästetään kaivukustannuksissa ja vähennetään vesistökuormaa sen sijaan, että nykykäytännön mukaisesti säästetään suunnittelukustannuksissa ja laitetaan tarpeettomilla perkauksilla koko alue niin sanotusti "kerralla kuntoon".

- Kaikkia ojia ei ole tarvetta kunnostaa.

Vaikka ojitusala on pienentynyt, se ei välttämättä näy kiintoainekuormituksen vähenemisenä, koska kuormittava pinta-ala ojametriä kohti on kasvanut entistä syvempien ojien vuoksi.

Hökkä summaa, että ojituksen muutoksilla ei olisi vaikutusta suopuuston kasvuun, jonka vuoksi ojia ylipäätään metsiin kaivetaan. K

Uusi tieto muuttaa käytäntöjä

Kun uutta tutkittua tietoa kertyy, myös metsätalouden toimintatavat muuttuvat, metsäjohtaja **Juha Hakkarainen** MTK Metsästä sanoo. Hakkaraisen mukaan erikoistutkija **Hannu Hökän** esille nostamat kysymykset suometsien ojituksista ovat tulossa käytännöksi myös yksityismetsätaloudessa.

- Pitää kehittää menetelmiä ja

osaamista, Hakkarainen sanoo.

Ojien syvyyteen kiinnitetään Hakkaraisen mukaan jatkossa entistä enemmän huomiota.

- Sitäkin pitää miettiä, tarvitaanko ojia ollenkaan.

Erilaisissa suotyypeissä pätevät erilaiset ratkaisut.

- Ei ole yhtä konseptia, vaan mennään enemmän suotyypikohtaisesti.

Ojittamisessa on kyse myös kustannuksista.

- Miksi tehdä ojituksia, jos niitä ei tarvita.

Vesiensuojelun johtava asiantuntija **Samuli Joensuu** Tapio Oy:stä toteaa, että ojitusten suunnittelu sujuu nykytekniikalla entistä paremmin, mikä vähentää selvästi kiintoainekuormitusta. Laskeutusaltaiden tehoa on myös pystytty parantamaan.

Ojitusratkaisuja optimoidaan Joensuun mukaan mahdollisimman maaperäkohtaisesti. K